

**LAUSUNTOYHTEENVETO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI JÄTE-
LAIN MUUTTAMISESTA****1. Johdanto****1.1 Esityksen pääasiallinen sisältö**

Esityksessä ehdotetaan täsmennettäväksi jätelaissa (646/2011) kunnan toissijaiselle jätehuollon järjestämisvelvollisuudelle (ns. TSV-palvelu) säädettyjä edellytyksiä ja siihen liittyviä menettelyjä. Esityksessä säädettäisiin TSV-palvelun eräänä edellytyksenä olevan muun palvelutarjonnan puutteen todentamiseen käytettävästä jätteiden ja sivuvirtojen tietotalustasta ja sen käyttämisestä sekä tietojen toimittamisesta tietotalustaan. Jätelakiin ehdotetaan myös lisättäväksi säännökset Motiva Oy:n velvollisuudesta ylläpitää ja kehittää jätteiden ja sivuvirtojen tietotalustaa sekä eri viranomais-ten oikeudesta saada tehtäviensä hoitamisen kannalta tarpeellisia tietoja tietotalustasta. Lisäksi täsmennettäisiin TSV-palveluun liittyvän sopimisen edellytyksiä sekä kunnan TSV-palvelusta perimän jätemaksun periaatteita. Ehdotettujen muutosten tavoitteena on lisätä kunnan toissijaisen jätehuolto-velvollisuuden läpinäkyvyyttä sekä edistää jäte- ja kierrätysmarkkinoiden toimintaa.

Esityksessä kunnan ja kunnan jätehuoltoyhtiön kirjanpitovelvoitteisiin ehdotetaan lisäksi tehtäviksi kunnan jätehuollon toimialan sidosyksikkösäännösten noudattamisen seuraamiseksi tarpeelliset muutokset.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä syyskuuta 2019.

1.2 Lausuntokierros

Esityksestä pyydettiin lausunto keskeisiltä sidosryhmiltä. Lausuntopyynnöstä tiedotettiin myös ympäristöministeriön internet-sivuilla ja lausunnon saivat antaa muutkin kuin lausuntopyynnön jake-
lussa mainitut tahot.

Lausuntoja saatiin yhteensä 44 kappaletta. Lausunnon antoivat seuraavat tahot: oikeusministeriö, valtiovarainministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, puolustusministeriö, Kilpailu- ja kuluttajavirasto, kirjanpitolautakunnan kuntajaosto, Pirkanmaan liitto, Lakeuden jätelautakunta, Turun kaupunki, Hämeenlinnan kaupunki, Kuopion kaupunki, Porvoon kaupunki, Helsingin kaupunki, Jyväskylän seudun jätelautakunta, Keski-Uudenmaan ympäristökeskus, Senaatti-kiinteistöt, Suomen Kuntaliitto ry, Suomen Kiertovoima KIVO ry, Elinkeinoelämän Keskusliitto EK, Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry, Suomen Yrittäjät ry, Kemianteollisuus ry, INFRA ry, Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry, MTK-Pohjois-Savo ry, Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry, Suomen Omakotiliitto ry, Motiva Oy, Hansel Oy, Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymä HSY, Lounais-Suomen jätehuolto Oy, Kiertokaari Oy, Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy, Kymenlaakson Jäte Oy, Pirkanmaan Jätehuolto Oy, Lakeuden Etappi Oy, Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy, Ab Ekorosk Oy, Fortum Waste Solutions Oy ja Lassila & Tikanoja Oyj.

Korkein hallinto-oikeus, Hämeenlinnan hallinto-oikeus, Itä-Suomen hallinto-oikeus, Helsingin hallinto-oikeus, Keski-Suomen ELY-keskus, Etelä-Karjalan liitto, Varsinais-Suomen liiton maankäyttöjaosto ja Suomen Kiinteistöliitto ry ilmoittivat, ettei niillä ole lausuttavaa asiassa.

2. Tiivistelmä lausunnoista

Saadussa lausuntopalautteessa kuntasektorin ja yksityisten toimijoiden näkemykset uudistuksen tavoitteista ja toteutuksesta eroavat voimakkaasti toisistaan. Keskeiset näkemyserot koskevat uudistuksella luotavan jätteiden ja sivuvirtojen tietopalustan pakottavuutta ja soveltamisalaa. Tietopalustan käyttövelvollisuutta rajaavia keskeisiä käsitteitä (jatkuva ja säännöllinen palvelu, huomattava jäte-erä, palvelutarjonnan kohtuullisuus) toivottiin myös täsmennettävän, mutta käsitteiden merkityksisällöstä esitettiin toisistaan eriäviä näkemyksiä. Arviot tarpeesta tämentää kirjanpito- ja jätemaksusäännöksiä vaihtelivat niin ikään.

Kuntien jätelaitosten sekä kuntien jätehuolto- ja ympäristönsuojeluviranomaisten mukaan esityksessä on kilpailun ja yritystoiminnan edistämisen nimissä unohdettu jätelain terveyden- ja ympäristönsuojelua sekä toimivaa jätehuoltoa koskeva tarkoitus. Niiden arvion mukaan ehdotetut TSV-palvelua ja jätteiden ja sivuvirtojen tietopalustaa koskevat muutokset lisäävät kaikkien osapuolien hallinnollista taakkaa merkittävästi ja pysyvästi. Mainitut lausunnonantajat katsoivat, että tietopalustan käytön tulisi olla vapaaehtoista tai että sen tulisi kohdistua vain taloudelliselta arvoltaan ja volyymitaan merkittäviin jätehuoltopalveluihin. Pienjäteasemapalvelut ja muut pienet jätteen haltijat tulisi rajata kokonaan tietopalustan käyttövelvollisuuden ulkopuolelle. Menettelyn keventämiseksi TSV-palvelusta tehtyjä sopimuksia koskevat olennaiset tiedot tulisi toimittaa viranomaisille vain erillisen pyynnön perusteella. Tietopalustan käyttöön liittyviä valvontavastuita ja viranomaisten tehtäviä pidettiin myös epäselvinä ja viranomaisvalvonnan voimavaroja riittämättöminä.

Elinkeinoelämän järjestöt ja yksityiset jätehuoltoyritykset pitävät esityksen tavoitteita kannatettavina, mutta monet niistä kuitenkin katsoivat, ettei esitys ehdotetussa muodossaan riitä varmistamaan jätealan kilpailuneutraliteettia. Esitettyjen muutosten lisäksi kunnalle tulisi asettaa jäteläkityöryhmän loppuraportissa esitetty laajempi kirjanpidon erittelyvelvoite sekä muuta palvelutarjontaa koskeva selvilläölovelvoite. Tietopalustan käyttöä rajaavia käsitteitä tulisi selventää ja esimerkiksi muun palvelutarjonnan kohtuuttomuuden taikka huomattavan jäte-erän kriteereitä tulisi arvioida esitettyä tiukemmin. Lausunnonantajat myös arvioivat lain voimaantuloon liittyvän, taloudelliselta arvoltaan vähäisiä jätehuoltopalveluita koskevan siirtymäajan olevan liian pitkä.

Annetuissa lausunnoissa tuotiin lisäksi esiin muutos- tai korjausehdotuksia, jotka koskivat mm. hankintalainsäädännön ja jätelain välisen suhteen sekä julkisten hankintayksiköiden aseman selventämisestä, Motiva Oy:lle ehdotetun julkisen hallintotehtävän perustelujen tarkentamista sekä tietopalustan kustannusten ja rahoituksen tarkempaa erittelyä.

3. Yhteenveto lausunnoista

3.1 Yleisperustelut

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää tietotalustan perustamista välttämättömänä keinona edistää uutta ja innovatiiviseen liiketoimintaan perustuvaa kiertotaloutta sekä jätealan kilpailuneutraliteettia. Samalla se tarjoaa aiempaa luotettavampaa tietoa jätevirtojen määrästä ja laadusta. Ensivaiheessa on tärkeintä varmistaa luotettava tapa kunnan TSV-palvelun selvittämiseksi. TEM kiinnittää huomiota myös siihen, että Motiva Oy:lle julkisesta palvelutehtävästä maksettavan korvauksen määräytyminen tulee mitoittaa siten, ettei se johda valtiontukisääntöjen vastaiseen menettelyyn.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö on huolissaan siitä, että ehdotus monimutkaistaa sääntelyä ja lisää erityisesti pienten toimijoiden hallinnollista taakkaa tavalla, joka vaikeuttaa jätehuoltopalveluiden saavutettavuutta. Jätehuollon joustava saavutettavuus on ensisijaisen tärkeää jätelainsäädännön terveyden- ja ympäristönsuojelullisten tavoitteiden saavuttamisessa. STM suhtautuu siksi kriittisesti tietotalustan käyttövelvoitteeseen. STM myös huomauttaa, että jätelain ja hankintalain keskinäinen suhde jää epäselväksi ja että TSV-sopimus ei ole hankintalain mukainen hankintasopimus.

Maa- ja metsätalousministeriön mukaan esityksessä olisi voinut avata enemmän uuden toimintamallin toteutusvaihtoehtoja ja tarvetta, koska osin samankaltaisia palveluja on jo toiminnassa. Käytössä olevien tietotalustojen kehittämismahdollisuuksia voisi arvioida enemmän. Esitykseen olisi hyvä kirjata, miksi Motiva Oy ollaan valitsemassa palvelun ylläpitotehtävään ja miksi valinta tehdään ilman kilpailutusta.

Puolustusministeriö pitää ehdotettuja muutoksia pääsääntöisesti hyvinä sekä jäte- ja kierrätysmarkkinoita edistävinä. Puolustushallinnon etäkohteista suuri osa on ns. erityissuojattavia kohteita, joihin liittyvien tietojen käsittelyssä tulee ottaa huomioon tietoturvallisuus. Näissä kohteissa saattaa olla tarvetta kunnallisten jätehuoltopalvelujen käytölle. Jätelain näkökulmasta salassa pidettävää tietoa ovat kohteiden sijainti sekä syntyvän jätteen määrä ja laatu. Erityissuojattavien kohteiden osalta tietotalustan käyttö ei olisi mahdollista eikä sitä jätelain 4 §:ssä edellytetä. On tärkeää, että jätelaissa ja -asetuksessa säilytetään mahdollisuus sopimuksen tekemiseen kunnallisen jätelaitoksen kanssa myös ilman tietotalustan käyttöä, jos turvallisuusvaatimukset tätä edellyttävät.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto pitää uudistusta tarpeellisenä TSV-palveluun liittyvien ongelmien ratkaisemiseksi ja kiertotalousratkaisujen kehittämiseksi. Tilinpäätös- ym. tietojen eriyttäminen ja paremman tietoaineiston mahdollistama valvonnan tehostaminen edistävät kilpailuneutraliteettia. Myös **Pirkanmaan liitto** kannattaa sähköisen tietotalustan läpinäkyvyyden ja yritystoiminnan edistämistä koskevia tavoitteita.

Lakeuden jätelautakunta toteaa, että yritystoiminnan edistämisen ei pitäisi olla pääasia ajatellen Suomen jätehuollon tilaa, vaan tulisi keskittyä kierrätysasteen nostamiseen tarvittaviin toimiin. **Turun kaupunki, Helsingin kaupunki, Kuopion kaupunki, Jyväskylän seudun jätelautakunta ja Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy** huomauttavat, että pyrittäessä yksityisten markkinoiden toiminnan edistämiseen, se ei saisi tapahtua jätelain 1 §:ssä määriteltyjen tavoitteiden kustannuksella ja että sääntelyssä tulisi ottaa paremmin huomioon jätehuollon rooli välttämättömyyspalveluna. Myös **Keski-Uudenmaan ympäristökeskus, Suomen Kuntaliitto ry ja Porvoon kaupunki** toteavat,

että tavoitteina jätehuolto- ja kierrätysmarkkinoiden edistäminen sekä läpinäkyvyyden ja avoimuuden lisääminen ovat kannatettavia, mutta niitä edistettäessä ei kuitenkaan saisi unohtaa jätelain ensisijaista tarkoitusta varmistaa ympäristön- ja terveydensuojelun toteutuminen sekä toimiva jätehuolto (ks. esim. YmVM 23/2010 vp.). Samoin **Suomen Kiertovoima KIVO ry, Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymä HSY, Lakeuden Etappi Oy ja Ab Ekorosk Oy** muistuttavat jätelainsäädännön ensisijaisesta ympäristön- ja terveydensuojelullisesta sekä jätehuollon toimivuuden turvaamista koskevasta tarkoituksesta. **Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy** katsoo, että esityksessä tulee lähtökohtana olla jätteen tuottajan etu.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus, Turun kaupunki, Suomen Kuntaliitto ry ja Porvoon kaupunki toteavat myös, että tietöalustan käytön täytyy olla yksiselitteisesti riittävä osoittamaan palvelutarjonnan puute, eikä asiasta saa syntyä tarvetta jälkipuintiin viranomaisessa. Ne ja **Jyväskylän seudun jätelautakunta** huomauttavat, että laajan uuden toimintatavan käyttöönoton tulisi tapahtua vaiheittain, koska kyseessä on täysin uudenlainen velvoite, jonka toimivuudesta ei ole kokemuksia. Ensimmäiseksi palvelun piiriin tulisi saattaa vain ammattimaiset toimijat ja suuret ja arvoltaan merkittävät jäte-erät sekä jätejakeet ja käsittelypalvelut, joiden osalta palvelutarjonnassa tiedetään olevan merkittäviä puutteita. Lakisääteisyys laajentamista tulisi harkita vasta, kun tietöalustan toimivuus olisi varmaa. Pienet jätteen haltijat tulee jättää kokonaan sääntelyn ulkopuolelle hallinnollisen taakan välttämiseksi ja jätehuollon toimivuuden varmistamiseksi. Myös **Hämeenlinnan kaupungin** mukaan pienerien toimittajien oikeus viedä jätteitä suoraan jäteyhtiön vastaanotto-paikkaan on säilytettävä. Keski-Uudenmaan ympäristökeskus huomauttaa, että ympäristönsuojeluviranomaisen näkökulmasta on selvää, ettei jätehuolto-osaaminen useissa pk-yrityksissä ole sellaisella tasolla, että tietöalustan käyttöönotto onnistuisi ongelmitta. Kuntaliitto ja **Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY** toteavat myös, että tietöalustasta on erittäin vaikea muodostaa toimivaa, jos sen käyttäjäjoukko on hyvin heterogeeninen.

Suomen Kuntaliitto ry, Suomen Kiertovoima KIVO ry, Lakeuden Etappi Oy ja Ab Ekorosk Oy, Kymenlaakson Jäte Oy ja Porvoon kaupunki huomauttavat, että väitetyistä kilpailuneutraliteettiongelmissa ei ole oikeuskäytäntöä tai muuta näyttöä. Ne ja **Jyväskylän seudun jätelautakunta** toteavat, että jos ongelmia esiintyisi, niihin pystytään puuttumaan jo nykyisen jäte- ja kilpailulainsäädännön turvin. Avoimuuden ja kilpailuneutraliteetin kokonaisvaltainen valvonta edellyttäisi koottua ja kattavaa tietoa myös yksityisen puolen hinnoittelusta ja sopimuksista. Myös **Helsingin kaupunki** katsoo, ettei väitettyjen ongelmien laajuudesta esitetä konkreettista arviota. **Turun kaupunki** toteaa, että toimenpiteet on syytä suunnitella ja mitoittaa suhteessa jätehuollon kokonaisuuden kannalta melko marginaalisen ongelman suuruuteen.

Suomen Kuntaliitto ry, Suomen Kiertovoima KIVO ry, Lakeuden Etappi Oy ja Ab Ekorosk Oy arvioivat, että tietöalustan rakentamisessa tulisi omaksua asteittainen lähestymistapa, jotta voidaan ottaa huomioon sen vaikutukset jätehuollon toimivuuteen. Mainitut lausunnonantajat sekä **Turun kaupunki, Lakeuden jätelautakunta, Lounais-Suomen Jätehuolto Oy ja Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy** katsovat, että tietöalusta toimisi parhaiten vapaaehtoisena avoimena markkinapaikkana, joka edistäisi uudelleenkäyttöä ja kierrätystä, alan innovaatioita, yritystoimintaa sekä teollisten symbioosien muodostumista. **Kuopion kaupunki** esittää, että tietöalustan käytön tulisi olla aluksi vapaaehtoista ja vasta kun sen toimivuudesta on kokemuksia, voitaisiin säätää merkittäviä jäte-eriä, suuria jätteen haltijoita ja jätealan toimijoita koskevasta käyttövelvollisuudesta. Lisäksi Kuntaliitto toteaa, että tietöalusta luo yksityiselle sektorille eräänlaisen kilpailuttamisvelvoitteen, jollaista ei ole tähän mennessä asetettu muille toimialoille. Vastaavista alustoista ei myöskään ole

saatavissa vertailutietoa muista maista, mikä puoltaa sitä, että tietoaalusta toteutettaisiin kokeillen ja vaiheittain ja että alustan velvoittavuudesta säädettäisiin vasta kun sen toimivuutta on kokeiltu. **Hämeenlinnan kaupunki** huomauttaa, että tietoaalustan käytöstä kunnille aiheutuvat kustannukset eivät saisi lisätä kuntalaisten jätehuollon kustannuksia.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Suomen Yrittäjät ry, Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry, Kemianteollisuus ry ja Lassila & Tikanoja Oyj pitävät esityksen tavoitteita kannatettavina jätehuollon toimialan kilpailuneutraliteettiongelmiin vähentämiseksi ja markkinoiden toimivuuden parantamiseksi. **Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry ja INFRA ry** katsovat esitysluonnoksen tuovan parannusta havaittuihin ongelmiin, mutta sen yksityiskohdat eivät vielä riitä avoimuuden ja kilpailuneutraliteetin varmistamiseksi. YTP:n mukaan esityksessä tulisi puuttua siihen, ettei kuntien jätelaitoksilta ole saatu täsmällisiä tietoja TSV-palvelusta, vaikka jo voimassa olevan lain nojalla niillä tulisi olla tarkempi tieto palvelun käyttäjistä. YTP ja INFRA ry myös korostavat, että tietoaalustan kehittämisen ns. avoimen markkinapaikan suuntaan tulee olla yrityslähtöistä eikä Motiva Oy:llä tule olla yksinoikeutta kehittää markkinaehtoisia palveluita. Tietoaalustan perustamisessa tulee varautua avoimin rajapinnoin mahdolliseen myöhempään kehitykseen. Myös **Fortum Waste Solutions Oy** katsoo, että lakitekstistä tulisi poistaa viittaus vapaaehtoiseen markkinapaikkaan, jonka luominen tulee jättää yksityissektorin tehtäväksi. Lisäksi sen mukaan perusteluissa tulisi todeta, että tietoaalusta toisi uutta tietoa niistä jätevirroista, joiden osalta uusi jätedirektiivi edellyttää komission uudelleentarkastelua vuoteen 2025 mennessä, ja siten osaltaan auttaisi mm. valtakunnallista jätesuunnitelmaa varten tarvittavan tietoaaineiston kerryttämistä. Kemianteollisuus ry katsoo, että lakimuutokset ovat tärkeitä myös kiertotalousratkaisujen kehittämiseksi.

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry toteaa, että lakiesityksen tavoite jäte- ja kiertäysmarkkinoiden toimintaa edistävänä on kannatettava. Esitys kuitenkin vain lisää sääntelyä markkinoiden luomisen sijaan. Lisäksi vaikutustenarviointi on laadittu pahoin puutteellisenä. Kysymystä markkinapaikkojen tarpeesta esim. maa- ja metsätalouden sivuvirroille ei arvioida lainkaan. **Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry** toteaa, että kokemukset muista tietojärjestelmistä osoittavat, ettei tällaisten järjestelmien tekeminen ole helppoa ja nopeaa. Motivalle tulee varata riittävät resurssit ja aika. Aikaa tarvitaan myös järjestelmän testaamiseen. Järjestelmä voitaisiin ottaa käyttöön asteittain, aluksi esimerkiksi vapaaehtoisuuteen pohjautuen tai isoimmille toimijoille.

Motiva Oy toteaa, että jätteiden ja sivuvirtojen tietoaalustan hyödyntäminen myös Teolliset symbioosit Suomessa (FISS) -toimintamallissa tehostaa alustan käyttöä, lisää käyttäjämäärää ja näin lisää myös alustan kiinnostavuutta erilaisten toimijoiden keskuudessa. Tietoaalusta lisää teollisuuden sivuvirtojen hyödyntämismahdollisuuksia ja edistää kiertotaloutta. Motiva Oy:n toimiminen aktiivisesti alustan kehitystyössä ja myöhemmin alustan ylläpitäjänä sopii hyvin Motiva Oy:n rooliin valtion omistamana kestävästä kehityksestä edistävänä yrityksenä.

Hansel Oy kannattaa esityksen tavoitteita, mutta toivoo, että jätelain ja hankintalain yhteensovittaminen esitettäisiin selkeämmin. Samoin **Senaatti-kiinteistöt** huomauttaa, että esityksessä tulee kuvata tietoaalustan käyttö suhteessa hankintamenettelyyn ja siinä käytettäviin sähköisiin menettelyihin sekä Hansel Oy:n kilpailuttamiin puitejärjestelyihin. Hankintayksiköiden hankintatoimea ei myöskään tulisi kuormittaa asettamalla niille velvollisuus kilpailuttaa hankintalain kynnysarvon alittavat hankinnat tietoaalustassa. Lisäksi on otettava huomioon, ettei julkisen hankinnan tarjouspyynnössä esitettyihin sopimusehtoihin voida tehdä olennaisia muutoksia, jos hankintayksikkö joutuu turvau-

tumaan TSV-palveluun. Kunnan olisi siten sitouduttava hankintayksikön tarjouspyynnössä esittämiin sopimusehtoihin. Esityksessä tulisi selventää, millaisia muutoksia sopimusehtoihin olisi kuitenkin mahdollista tehdä. Sopimusten ja julkaistavien tietojen osalta on otettava huomioon, että eräiden valtion virastojen toimintaan voi liittyä tarpeita, jotka edellyttävät kohteen käyttäjä-, osoite- tai jätetietojen salassapitoa tai asettavat vaatimuksia kohteissa liikkumiselle. Senaatti-kiinteistöt myös huomauttaa, että jos yksityinen yritys osallistuu hankintayksikön järjestämään tarjouskilpailuun ja yritys haluaa tukeutua käsittelypalveluiden osalta TSV-palveluun, yrityksen tulee hyvin nopeassa aikataulussa saada tieto TSV-palvelun saatavuudesta voidakseen jättää oman tarjouksensa hankintayksikölle. Tämä edellyttää, että sekä tietoaustalla toteutettava menettely palvelutarjonnan puutteen osoittamiseksi että tieto kunnan sitoutumisesta (ehdollisesti) käsittelypalvelun tuottamiseen TSV-palveluna on yrityksen saatavissa hyvin nopealla aikataululla. Menettelylle tulisikin asettaa määräaika, jolla varmistetaan, ettei hankintamenettely vaarannu alustamenettelyn hitauden johdosta. Siirtymäsäännöksessä tulisi täsmentää, määritelläänkö TSV-palvelun arvo palvelusopimuskohtaisesti. Siirtymäajan tulisi koskea myös suuria kiinteistönomistajia.

3.2 Vaikutukset

Valtiovarainministeriön mukaan perusteluissa olisi tarpeen mainita, että tietoaustaan liittyvät kustannukset katetaan ympäristöministeriön määrärahoista. Jatkossa tietoaustan ylläpitokustannuksiin liittyviä menoja olisi tarpeen mahdollisimman pitkälle pyrkiä kattamaan maksuilla. VM myös huomauttaa, että pääministeri Sipilän hallituksen tavoitteena on ollut kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentäminen sekä viranomaisprosessien keventäminen. Esitysluonnoksessa tulisi tarkemmin arvioida tietoaustamenettelyn käytettävyyttä erikokoisten yritysten ja jätteenhaltijoiden sekä alueellisten erojen näkökulmasta. Vaikutusten arvioinnissa tulisi myös avata selkeämmin, mitä tehtäviä tietoaustaan liittyvät menettelyt toisivat eri valvontaviranomaisille ja minkälaisia valvontaprosesseja tietoaustassa havaitut puutteet käynnistäisivät. Esitys tulee lisäksi käsitellä kuntatalouden ja -hallinnon neuvottelukunnassa.

Maa- ja metsätalousministeriö pitää tietoaustan perustamiskustannuksia vuosina 2018-2019 epä-määräisinä ja katsoo tarpeelliseksi määrittää tarkemmin, mistä perustamiskustannukset sekä jatko- ja ylläpitokustannukset rahoitetaan.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto toteaa, että lainmuutoksen myötä olennaisimmat alan toimijoiden keskinäistä yhteistyötä ja innovaatioiden kehitystä rajoittavat tekijät vähenisivät. TSV-palvelujen todellinen tarve täsmentyisi ja alan kilpailuolosuhteet selkeytyisivät. Käytön laajentuessa tietoaustaa tukisi kiertotalouskehitystä ja ajan myötä vähentäisi TSV-palvelun tarvetta. Tietoausta tuottaisi viranomaisille olennaista tietoa vähentäen jätteen hallinnon ja seurannan hallinnollista taakkaa.

Suomen Kuntaliitto ry:n, Suomen Kiertovoima KIVO ry:n, Jyväskylän seudun jätelautakunnan, Kuopion kaupungin, Porvoon kaupungin, Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymä HSY:n, Lakeuden Etappi Oy:n, Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n, Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n, Päijät-Hämeen jätehuolto Oy:n ja Ab Ekorosk Oy:n näkemyksen mukaan esitysluonnos lisää niin jätteen haltijoiden kuin kuntien jätelaitosten ja viranomaisten hallinnollista taakkaa merkittävästi ja pysyvästi. Tämä hankaloittaa etenkin pk-yritysten palveluhankintaa. TSV-sopimusten uusiminen pitää yllä kaikkien osapuolten hallinnollista taakkaa. Lisääntyvien hallinnollisten velvoitteiden seurauksena lisääntyvät myös jätehuollon kustannukset. Kuntaliiton, Jyväskylän

seudun jätelautakunnan ja **Kymenlaakson Jäte Oy:n** näkemyksen mukaan on ongelmallista, että tietöalustan käyttäminen aiheuttaa hallinnollisia kustannuksia lähinnä kunnalle ja kunnallisille jäte-laitoksille, joille esitetään täysin uusia velvoitteita. Niiden ja **Turun kaupungin** mukaan kuntalais-ten jätemaksuilla rahoitettuun toimintaan sopii huonosti yritysten välisten jätehuoltopalveluiden eh-tojen ja niiden kohtuullisuuden selvittäminen ja siihen väistämättä liittyvä neuvonta. Lausunnonan-tajat huomauttavat lisäksi, että riskinä on jätteiden kulkeutuminen epäasianmukaiseen käsittelyyn sekä roskaantumisen ja laittomien kaatopaikkojen lisääntyminen, kun tietöalustan käyttövelvoite hidastaa TSV-palveluiden saamista tai saattaa jopa estää sen. Samoin jätteiden varastointi voi li-sääntyä, mikä on jo lisännyt riskiä esim. tulipaloihin. Kuntaliitto ja Jyväskylän seudun jätelauta-kunta toteavat, että esitys on omiaan lisäämään etenkin kunnan ympäristönsuojeluviranomaisten jäl-kivalvonnan tarvetta.

Suomen Kiertovoima KIVO ry, Lakeuden Etappi Oy ja Ab Ekorosk Oy huomauttavat, että lainsäädännön muutosten vaikutuksia jätevirtoihin olisi syytä selvittää tarkemmin ottaen huomioon myös komission ”Early warning”-selvitys. Esitysluonnos jatkaa jätevirtojen pirstomista pienem-miksi, mikä on vastoin kierrätystavoitteissa onnistuneiden Euroopan maiden omaksumaa linjaa. Myös **Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymä HSY** toteaa, ettei esityksen todellisia vaikutuksia kunnan TSV-palveluun ja jätemääriin ole tuotu esiin. Alan kehittymisen ja innovaatioi-den kannalta on ongelmallista, että epäselvien säännösten vaikutukset suurten jätevirtojen tai asia-kasvoluymien ohjautumiseen jäävät arvioimatta. Ehdotus johtanee vastuutahojen entistä pienempiin kokonaisuuksiin, jolloin yhdellekään taholle ei muodostu kokonaiskoordinaatiota ja jätevirrat hajoa-vat entistä useammille tahoille. HSY:n näkemyksen mukaan alan yritystoiminnan ja innovaatioiden kehittyminen edellyttäisi yhden ei-kaupallisen, julkisen toimijan roolin vahvistamista.

Lakeuden jätelautakunta toteaa, että kunnan jätehuoltoviranomaisen näkökulmasta esitys tuottaa pääasiassa negatiivisia ympäristövaikutuksia ja että esityksen vaikutuksissa keskitytään vain kun-nallisen jätehuollon valvontaan ja unohdetaan yksityisten jätteenkäsittelylaitosten valvonta. **Keski-Uudenmaan ympäristökeskus** huomauttaa, että vaikutuksia jätteen haltijoihin, viranomaisiin ja jätehuollon toimivuuteen kokonaisuudessaan tulisi arvioida huomattavasti laajemmin. Uusien jär-jestelmien käyttöönotto on harvoin ongelmattonta ja niiden toimivuuteen liittyy yleensä ongelmia, jotka saattavat tässä tapauksessa pahimmillaan vaarantaa jätehuollon toimivuutta. Uuden pakollisen velvoitteen täytäntöönpano edellyttää myös merkittävää taloudellista panostusta neuvonnan, tiedot-tamisen ja valvonnan osalta. Valvontaresurssit eivät kunnissa ole riittäviä eikä lisääntyvän valvonta-tarpeen taloudellisia vaikutuksia ja vaikutuksia viranomaisten työmäärään ole tunnistettu.

Suomen Yrittäjät ry arvio, että tietöalustan perustamisesta hyötyisivät erityisesti jätteiden tuotta-jat, jotka voisivat tehokkaasti kilpailuttaa jätehuoltonsa maanlaajuisesti. Kilpailu toimialalla kirisi-tyisi ja vaikuttaisi hintoihin laskevasti. Samalla vaihtoehdot ja palvelut monipuolistuisivat. Myös palveluntarjoajien asema paranisi markkinoiden avautumisen johdosta. Toimintamahdollisuudet li-säävät kansallisia investointeja, kilpailua sekä kiertotalouden kannalta hyödyllisiä innovaatioita.

Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry ja Suomen Yrittäjät ry kuitenkin toteavat riskinä ole-van, että lakiesityksen tulkinnanvaraiset sanamuodot tai puutteelliset perustelut joko jättävät merkit-tävän osan TSV-palveluista tietöalustan ulkopuolelle tai muuten heikentävät uudistuksen vaikutta-vuutta ja tavoitteiden saavuttamista. YTP:n mukaan liikevaihtoperusteisuuden lisääminen kirjanpi-toa koskeviin vaatimuksiin ei lisää kuntien jätehuoltoyhtiöiden hallinnollista taakkaa, sillä vaatimus on jo nykyisessä lainsäädännössä. Kuljetusmatkojen huomiointi osana palvelun laadun arviointia ei

myöskään ole yksiselitteistä, vaan merkitys vaihtelee jätteen laadun, määrän ja painon sekä käytetävän kuljetuskaluston ja polttoaineen perusteella. Kuljetusten merkitys on todettu vähäiseksi ympäristön kannalta mm. SYKEN tuottamissa jätehuollon elinkaaritarkasteluissa. Jätehuoltoliiketoiminnan ja investointimahdollisuuksien syntymisen edellytyksenä on, että riittävät tiedot TSV-palvelusta raportoidaan tietoaalustaan ja että palvelun hinnoittelu on kustannusperusteista.

Lassila & Tikanoja Oyj arvioi, että ehdotus edistää kilpailuneutraliteettia ja TSV-sääntelyn tasa-puolista toteutumista sekä ehkäisee markkinahäiriöitä. Hallinnollinen taakka lisääntyisi kaikille osapuolille etenkin alkuvaiheessa ennen toimivien käytäntöjen muodostumista. Toisaalta palvelun löytyminen voisi helpottaa varsinkin hankalasti hyödynnettäville jätejakeille. Viranomaisten tiedon-saanti TSV-sopimuksista paranisi merkittävästi ja mahdollistaisi valvonnan.

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry huomauttaa, että vaikutustenarvio jätteen haltijan näkökulmasta on puutteellinen. Maatalous- ja maaseutumatkailuyrittäjillä ei ole MTK:n tietojen mukaan ongelmia jätehuoltopalvelun löytämisessä ainakaan siinä määrin, että esitys olisi perusteltavissa. Esitys muodostaisi merkittävän hallinnollisen taakan ilman selkeää perustetta.

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry arvioi, että jätelain viimeaikaisten muutosten yhteisvaikutukset voivat johtaa myös kielteisiin ympäristövaikutuksiin, jos jätevirrat hajoavat liikaa ja esimerkiksi jäteasemapalvelut rapautuvat. **Suomen Omakotiliitto ry** huomauttaa, että uudistuksen vaikutuksia ei ole arvioitu kuluttajien kannalta. On tärkeää, että kuluttajille turvataan palvelujen saatavuus koko maassa kohtuuhintaisesti.

Motiva Oy toteaa, että esitetty tietoaalusta mahdollistaa kierrätysmateriaalien tehokkaamman ja edullisemmän jatkokäytön edistäen uusien yritysten ja työpaikkojen sekä uuden liiketoiminnan muodostumista. Tietoaalusta mahdollistaa muiden alueellisten ja toimialakohtaisten markkinapaikkojen luomisen ja kytkennän osaksi valtakunnallista järjestelmää.

3.3 Pykäläehdotukset ja niiden perustelut

3.3.1 Kunnan toissijainen jätehuoltopalvelu (33 §)

Kilpailu- ja kuluttajavirasto ei pidä perusteltuna huomattavan yksittäisen jäte-erän kytkemistä hankintalaissa asetettuun 60 000 euron kansalliseen kynnyksarvoon. KKV:n mukaan tietojen keräämiseen liittyviä ongelmia voi seurata siitä, että TSV-palvelupyynnön esittäisi kunnan jätelaitokselle jätteen haltija tai jätettä kuljettava yritys, mutta TSV-sopimuksen tekisi kuitenkin vain jätteenhaltija. KKV toteaa myös, että tietoaalustan toimintakyky ja ominaisuudet sekä käyttäjien kokeneisuus vaikuttavat siihen, mikä on sopiva määräaika tarjousten jättämiselle. Ajan myötä määräaikaa voidaan todennäköisesti lyhentää. Toimivat rajapinnat HILMA-ilmoitusjärjestelmän ja tietoaalustan välillä on tarpeen toteuttaa niin, että tieto järjestelmien välillä kulkee.

Suomen Kuntaliitto ry, Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymä HSY ja Jyväskylän seudun jätelautakunta eivät kannata 33 §:n muutosta. Kuntaliitto, HSY, **Suomen Kiertovoima KIVO ry, Lakeuden Etappi Oy ja Ab Ekorosk Oy** ehdottavat tulkintaepäselvyyksien välttämiseksi 2 momentin sanamuotoa selkeytettäväksi seuraavasti: ”Jos kysymyksessä on jatkuvasti ja säännöllisesti tarvittava palvelu tai huomattavaa yksittäistä jäte-erää koskeva, muusta kuin ennalta

arvaamattomasta kiireestä johtuva kunnan toissijainen jätehuoltopalvelu, 1 momentissa...”. Kuntaliitto ja HSY toteavat, että huomattavalle yksittäiselle jäte-erälle perusteluissa annettu suunta antava 60 000 euron kynnyksarvo on oikean suuntainen. Kuntaliitto, KIVO, Lakeuden Etappi Oy ja Ab Ekorosk Oy katsovat, että palvelutarpeen säännöllisyyden ja jatkuvuuden arvioinnissa toimisi 10 000 euron kynnyksarvo tietotalustan käytölle ja pienten jäteasemapalveluiden ulosrajaus. Myös **Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry, Lakeuden jätelautakunta, Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy ja Pirkanmaan Jätehuolto Oy** kannattavat vähintään 10 000 euron pysyvän kynnyksarvon asettamista, jolloin tietotalustan käyttövelvollisuus koskisi vain volyymiltaan merkittäviä jätteenkäsittelypalveluja. Tämä hillitsisi pienjäteasemapalveluita käyttäville toimijoille ja muille pienille jätteen haltijoille aiheutuvaa hallinnollista taakkaa ja ehkäisisi niiden toimintaedellytysten heikentymistä sekä jätteen päätymistä luontoon tai epäasianmukaiseen käsittelyyn. Samoin **Kuopion kaupunki, Lounais-Suomen Jätehuolto Oy ja Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy** arvioivat, että tietotalustan käyttövelvoite tulee ulottaa vain arvoltaan merkittäviin jätehuoltopalveluihin. HSY huomauttaa, että säännöllisen ja jatkuvan palvelun määrittelyä tulisi täsmentää ja selventää, tehdäänkö harkintaa esim. vuosilaskutuksen vai käyntikertojen perusteella.

Suomen Kuntaliitto ry, Lounais-Suomen Jätehuolto Oy ja Pirkanmaan Jätehuolto Oy toteavat olevan keskeistä, että jätteen haltija tekee arvion palvelutarjonnan kohtuullisuudesta. **Kuopion kaupunki** katsoo, ettei jätteen haltijan arviointia tule kyseenalaistaa. Myös **Suomen Kiertovoima KIVO ry, Lakeuden Etappi Oy ja Ab Ekorosk Oy** pitävät kannatettavana, että lähtökohtana on jätteen haltijan tekemä arvio ja että jätteen haltijan pyyntö olisi riittävä osoitus palvelutarjonnan puutteesta. Kohtuuttomuusarvioinnin kriteerit ovat oikeasuuntaisia, sillä nykyinen TSV-käytäntö perustuu monesti siihen, että yksityiset jätehuoltoyritykset tarjoavat jätettä tuottaville yrityksille jätehuollon kokonaispalvelua, jossa jätteen käsittely perustuu kunnan kanssa tehtyyn TSV-sopimukseen. Tämän menettelyn muuttaminen merkitsisi alan toimintatapojen kokonaisvaltaista muutosta. Sen sijaan puhtaasti kunnan TSV-palveluun perustuvat tarjoukset muodostavat jätteen tuottajan kustannuksia lisäävän keinotekoisien väliportaan ja voivat vaikeuttaa kunnallisten jätelaitosten kapasiteetin hallintaa. Jätelaitosten ei voida edellyttää varaavan kapasiteettia ilman varmuutta siitä, että kyseinen jätemäärä myös toimitetaan käsittelyyn. Tietotalustaa tulisi kehittää sellaiseksi, että keinotekoiset järjestelyt ja ketjutukset voidaan estää.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymä HSY katsoo, että muun palveluntarjonnan puute tulee määritellä suoraan säännöksessä tai sen perusteluissa riittävän selkeällä tavalla, jolloin tietotalustan käyttövelvoitetta ei tarvittaisi. HSY:n näkemyksen mukaan esitettyä 1 momentin säännöstä tulisi lisäksi muuttaa siten, että säännöksen ”osana tarjoamaansa jätehuoltopalvelua” muutetaan muotoon ”osana tarjoamaansa palvelua”, jolloin säännös soveltuisi myös tilanteisiin, joissa jätteen pienjäteasemalle tai käsittelykeskukseen tuova yritys esittää TSV-pyyntöä esim. osana jätteen alkuperäiselle tuottajalle tarjoamaansa rakennusurakkaa. Jätelain säännökset jättävät ylipäättään paljon tulkinnanvaraa sille, milloin jätehuoltopalvelu katsotaan TSV-palveluksi ja onko esim. pienjäteasemilla asioivien kiinteistöhoito- tai rakennusalan yritysten toimittama kotitalouksista peräisin oleva jäte asumisessa syntyvää jätettä vai TSV-jätettä.

Suomen Kuntaliitto ry ehdottaa harkittavaksi kevennettyä menettelyä, jossa TSV-pyyntö voidaan tehdä suoraan jätelaitokselle ilman tietotalustaa. Sen jälkeen jätteen haltija tai jätelaitos voisivat ilmoittaa tietotalustaan palvelun aloittamisesta. Kuntaliiton ja **Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymä HSY:n** näkemyksen mukaan tietotalustan käyttöönoton jälkeen ei ole enää välttämä-

töntä säättää TSV-sopimuksen määräaikaaisuudesta. Tietoalustan mahdollistamien yhteenvedojen perusteella tulisi olla jo mahdollista seurata palvelutarjonnan kehitystä tai puuttumista, ja jätteen haltija irtisanoo sopimuksen joka tapauksessa, kun markkinoille on ilmestynyt parempi vaihtoehto. Kuntaliitto, **HSY Suomen Kiertovoima KIVO ry, Lakeuden Etappi Oy ja Ab Ekorosk Oy** toteavat, että valmiiden sopimusmallien hyödyntäminen jäänee erittäin vähäiseksi, koska TSV-sopimukseen sisältyy niin paljon jätelaitoskohtaisia sekä kyseessä olevasta palvelusta riippuvia erityisehtoja. Kuntaliitto esittääkin, että kuntien jätelaitokset korkeintaan veloitettaisiin toimittamaan järjestelmään vuotuiset tiedot vastaanottamistaan TSV-jätteistä yleisimpien jätelajien ja käsittelymenetelmien osalta. Lisäksi mainitut lausunnonantajat sekä **Jyväskylän seudun jätelautakunta, Lounais-Suomen Jätehuolto Oy ja Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy** katsovat, että kunta voisi tarvittaessa toimittaa erillisen pyynnön perusteella sopimukset tai olennaiset tiedot viranomaisille. **Kuopion kaupunki** huomauttaa, että jätehuoltoviranomaiselle ei tule asettaa velvoitetta tehdä erityistä seuranta-tietoalustassa kuntalaisilta kerätyiltä jätemaksuvaroilla, vaan se voisi lähinnä seurata yleisesti TSV-palvelun yhteenvetotietoja.

Pirkanmaan Jätehuolto Oy katsoo, että vastuu TSV-palvelun käytön ja TSV-sopimuksen raportoinnista tietoalustaan tulisi olla jätteen haltijalla. Sopimuksen pitäisi generoitua suoraan järjestelmään tietoalustaan syötettyjen tietojen perusteella. **Kiertokaari Oy** katsoo, että TSV-sopimuksen määräaika on tarpeeton. Normien vähentämistavoitteiden vuoksi muutosehdotuksen kolme viimeistä momenttia olisi myös syytä poistaa kokonaan.

Suomen Kuntaliitto ry ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymä HSY huomauttaa, että perustelujen perusteella jää epäselväksi, minkälainen menettely julkisen toimijan tulee käydä läpi kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa voidakseen pyytää TSV-palvelua. HSY huomauttaa, että tarjouspyynnön julkaiseminen uudestaan tietoalustassa ei ole perusteltua, sillä se mahdollistaa kaikkien hankintamenettelyssä soveltumattoman tarjouksen jättäneiden yritysten jättävän uuden, samaa hankintaa koskevan tarjouksen tietoalustassa. Kahdesti käytävä tarjouskierros lisäisi myös merkittävästi hankintayksiköiden hallinnollista kuormaa ja ohittaisi hankintalain säännökset. Perustelujen on tarpeen selvittää myös kynnysarvojen alittavien hankintojen osalta. Kuntaliiton ja HSY:n mukaan hankinta- ja jätelain säännöksiä ei myöskään ole mahdollista kytkeä ristiin esitetyllä tavalla. Jos hankintayksikkö palvelutarjonnan puutteen vuoksi päätyy käyttämään TSV-palvelua, kyse ei ole suorahankinnasta, vaan TSV-sopimuksesta. Hankintayksikkö voi joissakin tapauksissa myös päätyä suorahankintaan ja tehdä hankintasopimuksen, mikäli se löytää sopivan palveluntarjoajan. Jätelaitokset eivät voi tarvittaessa tarjota TSV-palveluja julkisille toimijoille, jos on olemassa riski, että palvelu tulkitaan hankintalain mukaiseksi suorahankintaprosessiksi. Kuntaliiton ja HSY:n näemyksen mukaan lakiin tulisi kirjata, että kunnan antaessa TSV-palvelua kunta ei toimisi kilpailullisilla markkinoilla eikä palvelun liikevaihtoa laskettaisi sidos- ja hankintayksiköiden markkinaehtoista toimintaa rajoittavaan ulosmyynnin prosentiosuuteen. Myös **Suomen Kiertovoima KIVO ry ja Jyväskylän seudun jätelautakunta** huomauttavat, että perusteluissa tulee täsmentää julkisia toimijoita koskevia menettelyprosesseja niin kynnysarvot ylittävien kuin kynnysarvot alittavien hankintojen osalta.

Hansel Oy toteaa, että monet julkiset toimijat käyttävät sähköistä kilpailutusjärjestelmää, joka on integroitu HILMAan. HILMA-integraation kautta tarjouskilpailun tiedot välittyisivät suoraan tietoalustalle. Jos kuitenkin jätehuollon palveluista on tehty esim. laajempi puitejärjestely tai dynaaminen hankintajärjestelmä, ja yksittäinen tarvittava palvelu kilpailutetaan tällaisen järjestelyn sisällä, ei koko kilpailutusprosessi tällöin integroidu HILMAN kautta tietoalustaan. Jos palvelua ei saada

hankittua puitejärjestelyn tai dynaamisen hankintajärjestelmän kautta, tulee tarve TSV-palvelulle ja palvelutarjonnan puute pitäisi pystyä jollakin tavalla todentamaan tietoaalustalla. Hansel Oy myös huomauttaa, että jos tarjouskilpailussa ei saataisi lainkaan tarjouksia, HILMAssa tulisi tehdä tästä ilmoitus, joka kulkisi rajapinnan kautta tietoaalustalle. EU-kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa ilmoitus tehtäisiin jälki-ilmoituslomakkeella. Sen sijaan kansallisille hankinnoille HILMAssa ei tällä hetkellä ole lomaketta. Sellainen voitaisiin toteuttaa ottamalla HILMAssa käyttöön erillinen kansallinen jälki-ilmoituslomake. Vaihtoehtoisesti hankintalakiin tulisi lisätä vaatimus pakollisesta (tai vapaaehtoisesta) jälki-ilmoittamisesta yleisesti kaikista kansallisen kynnysarvon ylittävistä tarjouskilpailuista. Lisäksi Hansel Oy korostaa, että esityksessä tulisi nostaa laajemmin esiin velvollisuus noudattaa hankintalakia.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry, Suomen Yrittäjät ry ja Lassila & Tikanoja Oyj huomauttavat, että esitykseen tulisi palauttaa jätelakityöryhmän ehdotukseen sisältynyt kirjaus kunnan velvollisuudesta olla selvillä jätehuollon palvelutarjonnasta. EK katsoo myös, että jatkuvasti ja säännöllisesti tarvittavan jätehuolto palvelun osalta tietoaalustan käytövelvoitteen pitäisi aktualisoitua jo ehdotettua aikaisemmin, esimerkiksi useiden viikkojen tai monien peräkkäisten toimitusten kohdalla. Huomattavalle yksittäiselle jäte-erälle asetettu 60 000 euron vertailukohta on kohtuuttoman korkea, ja tällaiseksi eräksi tulisikin katsoa jo muutaman tuhannen euron arvoinen jäte-erä. Lisäksi EK katsoo, että poikkeaman kunnan TSV-hinnasta tulisi olla huomattava ennen kuin sen perusteella voisi katsoa olevan markkinapuutetilanne.

Ympäristöteollisuus ja palvelut YTP ry pitää kannatettavana, että 1 momenttiin tuodaan jätelakityöryhmän loppuraportin mukaisesti kuljettajan tai muun toimijan mahdollisuus tehdä palvelupyynnö. YTP ehdottaa, että 2 momentissa tulkinnanvarainen termi ”jatkuva ja säännöllinen palvelu” poistettaisiin kokonaan ja korvattaisiin jätemäärää tai kustannusta koskevalla kynnysarvolla. Toissijaisesti termi tulee määritellä riittävän selkeästi ja yksityiskohtaisesti. YTP korostaa, että jatkuvuuden ja säännöllisyyden arvioinnin tulee aina olla yritys kohtaista. YTP ja **Lassila & Tikanoja Oyj** esittävät myös, että toimijoiden, jotka ovat velvoitettuja jätelain 94 § mukaisesti tekemään hake muksen jätehuoltorekisteriin, tulisi olla velvoitettuja rekisteröitymään tietoaalustaan. Tämä olisi tarpeen, koska palvelupyynnön voi jätteen haltijan puolesta esittää jätteen kuljettaja. Tämä myös helpottaisi jätteen haltijan mahdollisuuksia etsiä lain ehdot täyttävä toimija. Tietoaalustan perustamisen yhteydessä tulisi selvittää, olisiko rekisteröityneet toimijat mahdollista tuoda järjestelmään automaattisesti. YTP, L&T ja **Suomen yrittäjät ry** painottavat, että jo todella paljon hankintalain kynnysarvoa pienemmät jätemäärät ovat huomattavia, minkä vuoksi ne ehdottavat merkittävän satunnaisen jäte-erän arvoksi 2 000 euroa. Myöskään **Fortum Waste Solutions** ei pidä hankintalain kynnysarvoa sopivana vertailukohtana.

Ympäristöteollisuus ja palvelut YTP ry katsoo, että kuljetusmatkan pituus kohtuullisuuden arvioinnin perusteena on väärä, sillä kunnallinen jätehuolto ei enää ole lähipalvelu. Kohtuullisuuden arvioinnissa tulisi lisäksi yksikköhintojen vertailun sijaan huomioida kokonaiskustannukset, jotka tulee suhteuttaa palvelua tarvitsevan toimijan liikevaihtoon. Kohtuullisuuden arvioinnissa tulisi ottaa huomioon etusijajärjestyksen kannalta parempi käsittelytapa, vaikka jätteenhaltijalle aiheutuisi käsittelystä korkeammat kustannukset. Palvelujen hinnan osalta perusteluissa tulee käyttää samaa muotoilua kuin nk. JOPAS-oppaassa. **Suomen Yrittäjät ry** huomauttaa kohtuullisuusharkinnan ulottuvan nykyisin vain tarjousten hintoihin, ks. esim. ympäristövaliokunnan mietintö 23/2010. Esitetyt tarjousten laatuun liittyvät perustelut ovat tulkinnanvaraisia, minkä vuoksi ne tulisi poistaa perusteluista. Palvelutarpeen satunnaisuutta koskevaa kriteeriä pitää arvioida siten, että se täyttyy

yhden asiakkaan tarpeen ollessa viikon tai pari vuodessa. Satunnaista tarvetta ei pidä arvioida projektikohtaisesti. **Fortum Waste Solutions Oy** toteaa, ettei esim. rakennus- ja purkutyömaita tule katsoa vain toistaiseksi tai määräajaksi tarvittavaksi palveluntarpeeksi, sillä ao. yrityksissä jätettä syntyy säännöllisesti, vaikka työmaa vaihtuisi. **Lassila & Tikanoja Oyj** katsoo, että hinnan kohtuuttomuutta määriteltäessä tulee huomioida markkinoiden yleinen hintataso sekä se, mikä on jätehuoltopalveluiden kustannusvaikutus asiakkaan koko liiketoimintaan ts. asiakkaan maksukyky.

Ympäristöteollisuus ja palvelut YTP ry, Suomen Yrittäjät ry ja Lassila & Tikanoja Oyj esittävät, että TSV-palvelupyynnön tekeminen edellyttäisi vähintään 21 päivän määräaikaan tarjouspyynnön jättämisestä. Esitetty 10 vuorokauden määräaika poikkeaa hankintalain 15 §:ssä asetetusta markkinapuutteen arvioinnille asetetusta 14 vuorokauden aikarajasta. Lisäksi perusteluissa on syytä tuoda esille, että jätteen haltijalla on mahdollisuus hyväksyä mikä tahansa tarjous myös ennen määräajan päättymistä. TSV-sopimus myös antaa jätteen haltijalle mahdollisuuden TSV-palvelun käyttämiseen, mutta ei velvoita siihen. YTP esittää, että TSV-sopimuksen irtisanomista koskevaa kirjausta on tarpeen täsmentää joko asetuksella tai yksityiskohtaisissa perusteluissa, jotta irtisanomisaika on kohtuullinen, 1-3 kuukautta. Suomen Yrittäjät ry esittää, että irtisanomisaika voisi olla enintään yksi kuukausi. L&T ehdottaa kolmen kuukauden irtisanomisaikaa. **Fortum Waste Solutions Oy** toteaa, että ennalta arvaamattomassa kiiretilanteessa enintään 10 vuorokauden ilmoitusaika on riittävä, mutta määritelmää tulisi tarkentaa asetuksessa koskemaan onnettomuustilanteita.

Lassila & Tikanoja Oyj:n mukaan on tärkeää, että valvovalla viranomaisella on mahdollisuus viime kädessä päättää, soveltuuko jäte käsiteltäväksi kunnan järjestelmään ja että päätös on valituskelpoinen. Kunnan jätehuoltoyhtiölle tulisi säätää tarvittavat sanktiot 33 ja 44 §:n velvoitteiden noudattamatta jättämisestä. Sanktio 33 §:n vaatimusten rikkomisesta voitaisiin lisätä laiminlyöntimaksua koskevaan 131 §:ään, ja laiminlyöntimaksun suuruuden tulisi olla sidoksissa saavutettuun taloudelliseen hyötyyn. Kirjanpitovelvoitteen laiminlyöntiin sopisivat kirjanpitolain mukaiset kirjanpitorikkomusta koskevat sanktiot.

MTK-Pohjois-Savo ry katsoo, että tietöalustan käyttö lisää kohtuuttomasti pienyrittäjien byrokratiaa etenkin haja-asutusalueilla, minkä vuoksi käytölle tulee säätää alaraja (esim. yli 10 000 euroa/vuosi). Ei ole yksittäisen pienyrittäjän asia selvittää, onko yksityistä palveluntarjoajaa olemassa. Haja-asutusalueen jätehuolto toimii tällä hetkellä selkeästi ja kustannustehokkaasti Pohjois-Savossa, eikä nykyisen toimintatavan muuttamiseen ole intressiä maatalousyrittäjien piirissä.

3.3.2 Kirjanpito jätehuoltopalvelusta ja kuljettajan tiedonantovelvollisuus (44 §)

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto toteaa, että kirjanpidon erittelyvaatimukset ovat vähentyneet jonkin verran, mitä voidaan pitää oikean suuntaisena. Ehdotetun 44 §:n 2 momentin muotoilu jättää kuitenkin epäselväksi sen, miten yksityiskohtaisesti laskelmissa on annettava informaatiota eri palveluista. Jätehuollon eriyttäminen kirjanpidossa jouduttaisiin toteuttamaan laskennallisesti. Vaikka tulojen kohdistaminen eri palveluille kyettäisiin tekemään jätteen kuljettajan kunnalle antamien tietojen perusteella, menojen kohdistaminen on harkinnanvaraista. Kuntajaosto korostaa olennaisuutta kirjanpitoon merkitsemisessä ja tilinpäätöksessä esitettävissä tiedoissa. Lisäksi se esittää, että palveluista annettavina tietoina edellytetään ainoastaan liikevaihtoa, kokonaiskuluja ja tulosta koskevat tiedot, koska kulujen palvelukohtaista erittelyä ei voida todentaa.

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry kannattaa pykälään ehdotettuja muutoksia. **Elinkeinoelämän keskusliitto EK ja Suomen Yrittäjät ry** kannattavat esitettyä erittelyvelvoitetta, mutta esittävät kuitenkin sen täsmentämistä siten, että kunta tai yhtiö velvoitetaan toimittamaan tietotalustaan lisäksi tiedot toteutuneista TSV-palveluista jätelajeittain ja käsittelymenetelmittäin. **Fortum Waste Solutions Oy** katsoo, että kirjanpidossa tulisi näkyä eriteltyinä myös TSV-palvelun tilinpäätöstiedot. **Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry ja Lassila & Tikanoja Oyj** esittävät, että pykälään tuodaan kirjanpidossa tehtävä erittely sellaisena kuin se oli jätelakityöryhmän ehdotuksen pohjalta lausunnoilla olleessa luonnoksessa. YTP myös esittää, että tarvittaessa ehdotukseen voisi liittää rajauksen, jolla peruskunnat ja pienet kuntayhtymät jäisivät TSV-palveluista tehtävän erittelyn ulkopuolelle. Esimerkiksi: ”Jos kunnan tai 43 §:n mukaisen yhtiön jätehuollon liikevaihto on alle 2 000 000 euroa, erittelyä ei vaadita.” Toissijaisesti YTP ehdottaa, että esitykseen sisällytetään TSV-sopimusten lisäksi niiden toteutumisen seuranta. Nyt perusteluissa todetaan, että tietotalustassa voitaisiin julkaista koostetietoa sopimustietojen, ei toteumien, perusteella.

Suomen Kuntaliitto ry, Lounais-Suomen jätehuolto Oy, Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy ja Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy toteavat, että ehdotuksen muotoilu jättää epäselväksi, millaisia laskelmia säännöksessä tarkoitetaan ja miten yksityiskohtaisesti kirjanpidon laskelmissa on annettava informaatiota eri palveluista. Yhdessä **Suomen Kiertovoima KIVO ry:n ja Lakeuden Etappi Oy:n** kanssa ne katsovat, että kirjanpidon erittelyvaatimusta ei ole tarpeen laajentaa muilta kuin ehdotetuilta osin, ja että tietojen olennaisuus on huomioitava vaatimuksissa. **Kiertokaari Oy:n** näemyksen mukaan ehdotus on noudatettavissa, jos ei ole tarpeen tuottaa erittelyä kunkin eri jätteen käsittelypalvelusta erikseen.

Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n mukaan pykälä tulee pitää nykyisellään. Esitys ei vastaa jätelain henkeä, sillä kunnallisen jäteyhtiön perustehtäviin ei voi kuulua laskentainformaation tuottaminen yli kirjanpitolain määräysten enempää kuin hankintalain kannalta on edellytetty. **Ab Ekorosk Oy** katsoo, että kirjanpitovelvoitteiden täsmentämisen sijaan tulisi säätää kotitalousjätteelle vain kunnan järjestämästä jätteenkuljetuksesta sekä seurauksista jätteenkuljettajille, jos nämä jättävät ilmoittamatta tiedot jätteen alkuperästä. **Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymä HSY** toteaa, että sen markkinaehtoinen toiminta on erillisessä tytäryhtiössä, joka tekee oman kirjanpitonsa ja tilinpäätöksensä, eikä säännös siten aiheuta muutoksia kuntayhtymän tai sen tytäryhtiön kirjanpitoon.

3.3.3 Kunnan jätemaksu (78 §)

Kilpailu- ja kuluttajavirasto, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry, Suomen Yrittäjät ry ja Lassila & Tikanoja Oyj kannattavat ehdotusta. EK näkee sen olevan eräs keino valvoa palveluiden hinnoittelun markkinaperusteisuutta. YTP ja L&T pitävät ehdotusta tärkeänä erityisesti, kun muun palvelutarjonnan kohtuullisuuden arvioinnissa myös palvelun kokonaishinta on merkitsevä tekijä. L&T toteaa myös, että hinnoittelussa on huolehdittava sitä, että kuntien jäteinfran pääomakustannus kohdistetaan TSV-palvelun hinnoitteluun.

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry ei vastusta ehdotettua muutosta, vaikka ei ehkä pidä realistisena sen perustetta. **Suomen Kuntaliitto ry, Suomen Kiertovoima KIVO ry, Jyväskylän seudun jätelautakunta, Lounais-Suomen Jätehuolto Oy, Pirkanmaan Jätehuolto Oy, Lakeuden Etappi Oy, Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy ja Ab Ekorosk Oy** pitävät ehdotusta tur-

hana, sillä jo nykyinen lainsäädäntö edellyttää kunnan perivän järjestämästään jätehuollosta maksua, jolla katetaan aiheutuvat kustannukset. Kuntaliitto, KIVO, Jyväskylän seudun jätelautakunta, Lakeuden Etappi Oy ja **Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymä HSY** huomauttavat, että ehdotuksen suhde jätelain 78 §:n 2 momentissa tarkoitettuun ns. kannustavaan taksaan jää epäselväksi. KIVO ja Lakeuden Etappi Oy myös toteavat, että kotitalous- ja yritysjetteen laatu saattaa poiketa paljonkin toisistaan ja että kotitalouksien jätteen käsittelykustannukset voivat joissain tapauksissa olla suuremmat kuin yrityksen vastaavan jätteen. **Kiertokaari Oy:n** mielestä lisäys on tarpeeton, koska TSV-hinnat eivät poikkea jätelain 32 § mukaisten jätteiden hinnoista missään.

3.3.4 Jätteiden ja sivuvirtojen tietoaalusta (143 a §)

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että pykälässä YM:n ja Motiva Oy:n roolit ja vastuusuhteet eivät ole aivan selkeät. Ainakin perusteluista tulisi ilmetä, mitä osia ja toimenpiteitä eri osapuolet tietoaalustassa rahoittavat ja mistä rahoitus tulee. Lisäksi lain tasolla määritetyn internet-osoitteen sekä tietoaalustan ylläpitäjän mahdollinen muuttaminen on hankalampaa kuin jos näistä olisi säädetty asetuksella. Motiva Oy:lle 2 momentissa ehdotetun rekisterinpitotehtävän osalta saattaa olla vielä tarpeen täsmentää, että se viittaa vain tietoaalustaa koskeviin tietoihin.

Oikeusministeriö kiinnittää huomiota siihen, ettei perusteluissa synny kovin selkeää kuvaa Motiva Oy:lle ehdotetun tehtävän tosiasiallisesta luonteesta. Mainittuja tehtäviä voidaan pitää julkisen hallintotehtävän hoitamisena. OM kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että tehtävän siirron tarkoituksenmukaisuuden perusteluja tulisi laajentaa kiinnittäen huomiota erityisesti siihen, että tehokkuuden ja muiden hallinnon sisäisten näkökohtien ohella huomioidaan yksityisten henkilöiden ja yhteisöjen tarpeet. Esitykseen ei myöskään sisälly suoraan Motiva Oy:n valvontaan tai sen hallintotehtävää suorittavien kelpoisuuteen liittyvää sääntelyä. Perustuslakivaliokunta on pitänyt näitä seikkoja merkityksellisinä arvioidessaan tehtävän antamista muulle kuin viranomaiselle. Lisäksi perusteluista olisi hyvä käydä ilmi Motiva Oy:n henkilötietojen tietosuojasetuksen mukainen käsittelyperuste.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto pitää tärkeänä, että alustasta voisi kehittyä ajan myötä kierrätyksen ja kiertotalouden laaja-alainen kokonaisuus ja ekosysteemi, mikä saattaa jatkossa edellyttää lainsäädännöllisiä toimia.

Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry katsoo pykälän kuvastavan hyvin tietoaalustan tehtävää ja ylläpitoa. TSV-palvelun seurannan ja valvonnan kannalta on tärkeää seurata paitsi tehtyjä sopimuksia, myös niiden toteumaa. Asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi tiedon laatu on olennaista. **Kemianteollisuus ry ja Lassila & Tikanoja Oyj** pitävät hyvänä, että tietoaalustan ylläpitäjäksi nimetty Motiva Oy on erillinen puolueeton taho, jolla on riittävät resurssit tietoaalustan luomiseen, ylläpitoon ja kehittämiseen. **Fortum Waste Solutions Oy** huomauttaa, että tietoaalustan kehittämisessä ja käyttöönotossa painopisteen tulee olla TSV-palvelun tarpeen osoittamisessa.

Suomen Kuntaliitto ry, Suomen Kiertovoima KIVO ry, Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymä HSY, Lounais-Suomen jätehuolto Oy, Lakeuden Etappi Oy, Ab Ekorosk Oy ja Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry kannattavat tietoaalustan ylläpitotehtävän osoittamista muulle kuin kapalliselle taholle, mutta katsovat, että alustan toimivuuden varmistamiseksi Motiva Oy:lle pitää osoittaa riittävät voimavarat. Kuntaliitto, HSY ja **Jyväskylän seudun jätelautakunta** huomauttavat, että tietoaalustan on toimittava jatkuvasti ja että Motiva Oy:n tulisi

varautua asiakaspalvelun sujuvaan hoitoon, jotta alustan ylläpitoon ja jätteenhaltijoiden oikeaan toimintatapaan liittyvät kysymykset eivät päädy ruuhkauttamaan kuntien jätelaitosten asiakaspalveluita. Lakeuden Etappi Oy myös huomauttaa, että neuvonta- ja tiedotusvastuu tulisi selkeämmin kirjata lakiluonnokseen ja varata siihen riittävät resurssit.

Kiertokaari Oy ei pidä ehdotettua tietoaalustaa välttämättömänä, Jätteiden ja sivuvirtojen tulisi liikkua markkinavoimin. Tietoaalustan rakentaminen ja jatkuva päivitys lisää hallinnollista kuormaa niin jätteiden haltijalle kuin jättepalvelujen tuottajille. Tietoaalustan ylläpidosta aiheutuu kustannuksia myös sen ylläpitäjälle. **Pirkanmaan Jätehuolto Oy** toteaa, että tietoaalustan pitäisi olla ensisijaisesti kierrätysmarkkinoiden materiaalivirtojen kohtauspaikka.

Hansel Oy pitää erinomaisena, että esityksessä ideoidaan tietoaalustan ja HILMAN välistä integraatiota. Suunnittelussa on tärkeää ottaa huomioon erilaisiin hankintamenettelyihin ja HILMAN nykyisiin toiminnallisuuksiin liittyvät seikat sekä julkisten toimijoiden erityiset tarpeet. Lisäksi olisi hyvä, jos jatkossakin olisi mahdollista toteuttaa tarjouskilpailu käyttäen sähköistä kilpailutusjärjestelmää tms. ja tietoaalustan käyttö olisi integroitavissa tällaiseen menettelyyn.

3.3.5 Tiedonsaantioikeus jätteiden ja sivuvirtojen tietoaalustasta (143 b §)

Oikeusministeriö huomauttaa, ettei perusteluista käy ilmi, miltä osin ja millä perusteella tietoaalustalle talletettavat tiedot olisivat tai voisivat olla salassa pidettäviä. Jos säännöksen perusteella on tarkoitus luovuttaa salassa pidettäviä tietoja, on huomioitava perustuslakivaliokunnan asiaa koskeva tulkintakäytäntö. Viranomaisen tietojensaantioikeus ja tietojenluovuttamismahdollisuus ovat voineet liittyä jonkin tarkoituksen kannalta "tarpeellisiin tietoihin", jos tarkoitetut tietosisällöt on pyritty luettelemaan laissa tyhjentävästi. Jos tietosisältöjä ei ole luetteloitu, sääntelyyn on pitänyt sisällyttää vaatimus "tietojen välttämättömyydestä" jonkin tarkoituksen kannalta. Pykälän 2 momentin teknistä käyttöyhteyttä koskevan säännöksen osalta OM huomauttaa, että VM valmistelee julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annettavaa yleislakia. Jatkossa teknisen käyttöyhteyden avaamismahdollisuudesta salassa pidettäviin tietoihin ja henkilötietoihin säädettäisiin mainitussa laissa. Tämä on huomioitava myös 143 a §:n 2 momentin perustelutekstissä, jossa kuvataan hallinnon yleislakeja.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto toteaa, että säännös täydentäisi jo säädettyjä KKV:n tiedonsaantioikeuksia. KKV:n tarvitsemat tiedot voivat liittyä muihinkin KKV:n tehtäviin kuin kilpailuneutraliteetin tutkimus- ja valvontatehtäviin. Tiedonkeruusta elinkeinonharjoittajille aiheutuvaa hallinnollista taakkaa keventäisi se, että tarvittava tieto voitaisiin koostaa tietoaalustalta.

Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry katsoo, että ehdotetut tiedonsaantioikeudet ovat kannatettava lisäys tietoaalustan toiminnan ja valvonnan toteutumisen kannalta. **Suomen Yrittäjät ry ja Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry** pitävät pykälää perusteltuna.

Suomen Kuntaliitto ry, Jyväskylän seudun jätelautakunta ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymä HSY, toteavat, että tiedonsaantioikeus on perusteltu, mutta jätelaitokset tai jätteen haltijat voisivat toimittaa sopimustiedot myös erillisen pyynnön perusteella suoraan viranomaisille. Lisäksi tiedonsaantioikeuden tulisi Kuntaliiton ja Jyväskylän seudun jätelautakunnan mukaan ulottua 33 §:n 3 momentin sopimustietojen ohella 4 momentin mukaisesti yhteenvetotietoihin.

Suomen Kiertovoima KIVO ry, Lakeuden Etappi Oy ja Ab Ekorosk Oy pitävät vaatimusta toimittaa sopimustiedot joillekin toimijoille kohtuutonta hallinnollista kuormaa aiheuttavana, minkä johdosta voisi riittää, että viranomaiset tekevät tarvitsemistaan tiedoista kohdenneet erilliset pyynnöt kyseessä oleville osapuolille. Myös **Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy** arvioi, että sopimustietojen toimittaminen usealle eri taholle aiheuttaa turhaa hallinnollista taakkaa ja että laissa tulisi osoittaa yksi viranomainen, joka seuraa tietopalustan toimivuutta, sopimuksia ja tarjouksia.

3.3.6 Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry ja Suomen Yrittäjät ry esittävät, että pienjäteasemal palveluita yms. koskevan siirtymäajan pitäisi olla yksi vuosi lain voimaantulosta. **Lassila & Tikanoja Oyj:n** mukaan sopiva siirtymäaika olisi enintään kaksi vuotta lain voimaantulosta. **Fortum Waste Solutions Oy** toteaa, että siirtymäaika on pitkä ja asetettu euromääräinen raja korkea.

Suomen Yrittäjät ry esittää, että perusteluihin kirjataan selvästi, että siirtymäkauden aikanakin TSV-palvelut ovat käytettävissä vain markkinapuutetilanteissa. Kunnan jätehuoltoviranomaisen tulee olla selvillä tietopalustan kautta markkinatilanteesta ja jos palvelua on saatavilla, ei TSV-palvelua voida tarjota myöskään pienasiakkaille. Olemassa olevia TSV-sopimuksia koskevaa siirtymäsäännöstä tulee täsmentää siten, että jätteen haltijalla on mahdollisuus irtisanoa sopimus päättymään jo ennen sopimuskautta.

Suomen Kuntaliitto ry:n, Suomen Kiertovoima KIVO ry:n, Kuopion kaupungin, Jyväskylän seudun jätelautakunnan, Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:n, Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymä HSY:n, Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy:n, Lakeuden Etappi Oy:n ja Ab Ekorosk Oy:n mukaan lain pitäisi tulla voimaan kalenterivuoden alussa, jotta se olisi helpompi ottaa huomioon jätehuoltoviranomaisen vahvistamassa taksassa ja jotta muutos olisi yhteneväinen jätelaitosten tilikauden kanssa ja helpottaisi siten lainmuutoksen vaikutusten seuranta tilikausien välillä. Kuntaliitto, Jyväskylän seudun jätelautakunta ja HSY toteavat lisäksi, että lain voimaantulolle on esitettyssä muodossaan ehdottoman tarpeellista säätää riittävä siirtymäaika. Kuntaliitto, KIVO, Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy, Lakeuden Etappi Oy, Ab Ekorosk Oy ja **Kymenlaakson Jäte Oy** myös vaativat, että tietopalustan käytölle asetetaan vähintään 10 000 euron vuotuisen kynnyksisarvo. **Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n** mukaan rajan tulisi olla siirtymäkaudella 20 000 euroa vuodessa ja sen jälkeen vähintään 10 000 euroa vuodessa. HSY esittää pysyväksi kynnyksisarvoksi 60 000 euroa. **Helsingin kaupunki** katsoo, että kynnyksisarvo voisi olla esimerkiksi 100 tonnia jätettä vuodessa tai sitä vastaava euromäärä. Kuopion kaupunki ja Jyväskylän seudun jätelautakunta katsovat, että ehdotettua suurempaa kynnyksisarvoa tulee harkita. Kuntaliitto, Jyväskylän seudun jätelautakunta ja HSY huomauttavat myös, ettei esitetty siirtymäaika toimi, kun se yhdistetään lain voimaan tullessa voimassa olevien sopimusten määräaikojen päättymiseen, sekä ehdottavat yhdessä KIVOn, Lakeuden Etappi Oy:n ja Ab Ekorosk Oy:n kanssa, että tietopalusta rajattaisiin aluksi vain jätteenkäsittelypalveluihin.

3.4 Muut kommentit

Valtiovarainministeriö toteaa, että sähköistä tietoaalusta- ja alusta -käsitettä voisi määritellä tarkemmin perusteluissa. Nyt perusteluissa lomittuvat alustaratkaisu, alustapalvelut, niihin liittyvät tietopalvelut sekä näiden ja muiden toiminnallisuuksien kehittämisen, ylläpito- ja rekisterinpitäjävastuut. Alustaratkaisu/ tietojärjestelmä, alustapalvelut ja tietopalvelu olisi hyvä erottaa toisistaan niihin liittyvien erilaisten toiminnallisuuksien ja vastuiden mukaan. Esitysluonnoksessa ei myöskään huomioida alustatoimintaan oleellisesti liittyviä avoimia teknisiä rajapintoja (API).

Liikenne- ja viestintäministeriö ja Pirkanmaan Liitto kannattavat julkisten palveluiden digitalisointia sekä pitävät hyvänä, että tietoaalusta mahdollistaisi kuljetusmatkojen huomioimisen osana tarjotun palvelun laadun arviointia. Pirkanmaan liitto toteaa, että kuljetusmatkojen pituuden ja keskon lisäksi tulisi huomioida esimerkiksi kaluston kapasiteetin hyödyntämistä ja sen optimointia. Kannatettavaa olisi myös, jos tietoaalustan avulla pystyttäisiin määrittämään erilaisten jakeiden erillisyyden tarkoituksenmukaisuutta liittyen mm. pitkiin kuljetusmatkoihin ja pieniin jae-eriin.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto arvioi, että lakia voi olla tarpeen myöhemmin täydentää, sillä tietoaalustan toimintaan liittyy monia kysymyksiä, jotka eivät ole vielä ratkaisuvaiheessa. Tarkentavia säännöksiä voidaan tarvita esim. viranomaisten asemasta ja tehtävästä osana uutta jätehuolto- ja kierrätysjärjestelmää sekä transaktioiden järjestämisestä.

Suomen Kuntaliitto ry, Suomen Kiertovoima KIVO ry, Jyväskylän seudun jätelautakunta, Lakeuden jätelautakunta, Porvoon kaupunki, Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymä HSY, Lakeuden Etappi Oy ja Ab Ekorosk Oy huomauttavat, että esityksessä ei ole otettu selkeästi kantaa säännösten vastaiseen toimintaan tai sen valvontaan. Jos tarjouspyyntöä ei ole julkaistu tietoaalustassa, jää epäselväksi, kehen jätelain 126 §:n mukainen kieltö ja uhkasakko kohdistettaisiin. Mahdollinen valvontatoimenpide tulisi kohdistaa jätteen haltijaan. Epäselväksi jää myös, mihin jätteet voi toimittaa tietoaalustaprosessin aikana. Lakeuden jätelautakunta toteaa lisäksi, ettei esityksestä käy ilmi, minkälainen valitusoikeus tietoaalustan käyttäjällä on. Kuntaliitto, Porvoon kaupunki ja HSY huomauttavat, että valvontaviranomaiset eivät pysty ilman merkittäviä lisäresursseja valvomaan tietoaalustan käyttöä jatkuvana toimintana. Lukuisten pienten yritysten velvoittaminen alustan käyttöön lisää pääosin kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontataakkaa. Jos ehdotus toteutetaan esitetyssä muodossaan, se tulee käsitellä KUTHANEK-menettelyssä ja varautua lisäämään kuntien valtionosuuksia vastaavasti. Myös **Keski-Uudenmaan ympäristökeskus** huomauttaa, etteivät valvontaviranomaisten resurssit riitä valvomaan tietoaalustan käyttöä.

Suomen Kuntaliitto ry, Suomen Kiertovoima KIVO ry, Jyväskylän seudun jätelautakunta, Porvoon kaupunki, Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymä HSY, Lakeuden Etappi Oy ja Loimi-Hämeen jätehuolto Oy huomauttavat lisäksi olevan tärkeää, että tietoaalustassa palveluitaan tarjoavilla yrityksillä on toiminnan vaatimat ympäristö- ja muut luvat ja että ne täyttävät tilaajavastuulain edellytykset. Jos palvelussa on tarjolla tuottajavastuun alaisten jätteiden jätehuoltoa, on oleellista, että palveluita tarjoavat yritykset toimivat yhteistyössä tuottajayhteisön kanssa. Kuntaliitto ja HSY toteavat myös, että kilpailulain 4 a luvun perusteella Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi kohdistaa toimenpiteitä vain kuntaan tai kuntayhtymään. **Lakeuden jätelautakunta** toteaa olevan epäselvää, voiko tarjouksen tietoaalustassa tehdä yritys, joka vie jätteen ulkomaille.

Pirkanmaan Jätehuolto Oy huomauttaa, ettei ehdotuksessa ole selvitetty, kuinka jätteen haltijat saatetaan tietoisiksi heitä koskevista velvollisuuksista. **Lakeuden jätelautakunnan** mukaan on epäselvää, tuleeko Motivalle tietopalustan toteutuessa tiedotus- ja neuvontavelvollisuus. **Hämeenlinnan kaupunki** toteaa, että muutaman kuukauden testaamisvaihe ennen lain voimaantuloa vaikuttaa hyvin lyhyeltä, jotta tietopalustan toimivuudesta saataisiin oikeita ja realistisia tuloksia.

Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry katsoo, että TSV-palvelua koskevat kiistat ratkeavat vain kuntien toiminnan läpinäkyvyyttä lisäämällä. YTP kannattaaakin tietopalustan perustamista TSV-palveluille. Järjestelmän toimivuus riippuu erityisesti sen kattavuudesta, käytettyjen TSV-palveluiden jälkiseurannasta sekä jätemaksujen kustannusvastaavasta hinnoittelusta. Myös **INFRA ry** painottaa tietopalustan kattavuutta ja jälkiseurannan toimivuutta. **Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry:n** mukaan ehdotuksessa tulisi huomioida, että peruskunnilla tulisi olla oikeus päättää itsenäisesti jätteenkuljetusjärjestelmästä, mikä vähentäisi jätteenkuljetuspäätöksistä tehtyjä valituksia.

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:n mukaan ehdotetun järjestelmän toimintaa ja viimeaikaisten jätelain uudistusten yhteisvaikutuksia tulee seurata ja toimintaa kehittää tarvittaessa.

Motiva Oy toteaa, että koska laissa määritetään sille jatkuva lakisääteinen tehtävä, on tärkeää, että tehtävää varten on käytettävissä riittävät jatkuvat resurssit valtion budjetista. Motiva oy ehdottaakin, että lakiin kirjataan, kuinka toiminnalle turvataan riittävä jatkuva rahoitus.